

VYHLÁŠKA
Ministerstva školstva Slovenskej republiky
z 2008
o špeciálnych výchovných zariadeniach

Ministerstvo školstva Slovenskej republiky po dohode s ... podľa § ..... zákona č. ... /2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov ustanovuje:

Prvá časť

Všeobecné ustanovenia

§ 1

Základné ustanovenia

Táto vyhláška upravuje podrobnosti o zriaďovaní, zrušovaní, činnosti, prevádzke a organizácii špeciálnych výchovných zariadení, podrobnosti o ukladaní opatrení vo výchove a ochranných opatrení, o spôsobe ich vykonávania a o ich kontrole a podrobnosti o výške úhrad nákladov za pobyt detí, o ich výbere a podrobnosti o poskytovaní mesačného vreckového, vecných darov a jednorazových peňažných príspevkov na výbavu v zariadeniach, v ktorých sa vykonáva ústavná starostlivosť, ochranná výchova, predbežné opatrenie alebo výchovné opatrenie.

Druhá časť

§ 2

Liečebno-výchovné sanatórium

- (1) Liečebno-výchovné sanatórium (ďalej len „sanatórium“) sa zriaďuje pre najmenej tri výchovné skupiny.
- (2) Sanatórium poskytuje komplexnú starostlivosť deťom s narušeným psychosociálnym vývinom, deťom s poruchami správania, deťom s poruchami učenia a deťom ohrozeným sociálnopatologickými javmi, u ktorých ambulatná starostlivosť nevedla k náprave. Sanatórium poskytuje odbornú starostlivosť, zameranú na diagnostikovanie a korekciu porúch učenia a porúch správania, rozvoj narušených schopností, resocializáciu a reedukáciu, vrátane prevencie vzniku niektorej z foriem závislosti a tiež odbornú pomoc rodičom a pedagogickým pracovníkom.
- (3) Do sanatória sa prijímajú deti na základe návrhu školy, zdravotníckeho zariadenia, orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately ¹⁾, detského domova ²⁾ so súhlasom zákonného zástupcu alebo na základe žiadosti zákonného zástupcu po odporúčaní poradenského zariadenia alebo iného zariadenia výchovnej prevencie.

¹⁾ zákon 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

²⁾ § 49 zákona 305/2005 Z. z.

- (4) Sanatórium realizuje starostlivosť ambulantnou formou, alebo ak je internátne, aj formou pobytu detí v sanatóriu spravidla od troch do dvanástich mesiacov. Počas pobytu dieťaťa sanatórium poskytuje odborné služby rodine dieťaťa formou individuálnych a skupinových stretnutí rodičov s cieľom aktívne ich zapojiť do liečebno-výchovného procesu.
- (5) Sanatórium sa môže členiť podľa veku detí až do ukončenia povinnej školskej dochádzky.
- (6) V jednej výchovnej skupine pri pobytovej forme starostlivosti je najviac 8 detí. Vo výchovnej skupine, zloženej z mentálne postihnutých detí je najviac 6 detí.
- (7) Riaditeľ sanatória vypracúva celoročný pracovný plán zariadenia, ktorý obsahuje najmä podrobnosti o výchovnej, vzdelávacej a organizačnej práci sanatória a o riadiacej a kontrolnej činnosti v sanatóriu.
- (8) Riaditeľ sanatória vydáva vnútorný poriadok po jeho schválení zriaďovateľom, ktorý obsahuje najmä rozvrh práce, základné organizačné, zdravotné, hygienické a bezpečnostné pokyny a členenie zariadenia.

§ 4

Diagnostické centrum

- (1) Diagnostické centrum sa zriaďuje pri počte najmenej troch výchovných skupín ako detské diagnostické centrum alebo diagnostické centrum pre mládež
- (2) Diagnostické centrum vykonáva najmä diagnostiku deťom s narušeným alebo ohrozeným psychosociálnym vývinom s cieľom určenia ďalšej vhodnej výchovnej alebo reedukačnej starostlivosti o dieťa a prípadne aj vytvorenia individuálneho reedukačného programu zariadením náhradnej výchovy.
- (3) O určení diagnostického centra pre deti s nariadenou ústavnou starostlivosťou, dĺžke ich pobytu v diagnostickom centre a ďalšom umiestnení dieťaťa v zariadení, v ktorom sa vykonáva ústavná starostlivosť, rozhoduje príslušný súd.³⁾
- (4) Základnou výchovnou jednotkou diagnostického centra je diagnostická skupina, v ktorej je najviac osem detí. Maximálny počet detí vo výchovnej skupine sa znižuje o dve za každé dieťa so zdravotným postihnutím. Do jednej výchovnej skupiny môžu byť zaradené najviac dve takéto deti. Diagnostická skupina, zložená z detí s mentálnym postihnutím má najviac šesť detí.
- (5) Diagnostické centrum organizuje záujmovú činnosť detí so zreteľom na ich individuálne potreby, záujmy alebo prípravu na povolanie. Diagnostické centrum môže organizovať tábory, výlety, lyžiarske výcviky alebo plavecké výcviky a pod.
- (6) Riaditeľ diagnostického centra vypracúva celoročný pracovný plán zariadenia, ktorý obsahuje najmä podrobnosti o výchovnej, vzdelávacej a organizačnej práci jednotlivých súčastí diagnostického centra, o akciách, zameraných na výchovnú, diagnostickú, športovú a relaxačnú činnosť v priebehu roka, o riadiacej a kontrolnej činnosti v diagnostickom centre.

---

³⁾ § 54 ods. 5 zákona č. 36/2005 o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

- (7) Riaditeľ diagnostického centra vydáva vnútorný poriadok po jeho schválení zriaďovateľom, ktorý obsahuje najmä rozvrh výchovnej práce, základné organizačné, zdravotné, hygienické a bezpečnostné pokyny, členenie zariadenia, organizáciu diagnostických skupín, práva a povinnosti detí a ustanovenia o návštevách a vychádzkach detí, telefonických kontaktoch a preberaní poštových zásielok.

§ 5

Reedukačné centrum

- (1) Reedukačné centrum sa zriaďuje s počtom najmenej troch výchovných skupín a najviac osem výchovných skupín. Vyšší počet výchovných skupín v reedukačnom centre je možné vytvoriť po schválení Ministerstvom školstva Slovenskej republiky na základe žiadosti príslušného zriaďovateľa a po vyjadrení príslušného diagnostického centra.
- (2) Reedukačné centrum sa zriaďuje spravidla pre chlapcov alebo pre dievčatá.
- (3) Reedukačné centrum vykonáva reedukáciu sociálne, mravne a emocionálne narušených detí, u ktorých boli zistené také závažné nedostatky v sociálnej prispôsobivosti, v osobnostných vlastnostiach a charakterovom vývine, že ich výchova v iných zariadeniach alebo v prirodzenom rodinnom prostredí by nevedla k náprave.
- (4) Reedukačné centrum poskytuje deťom reedukačnú a vzdelávaciu starostlivosť zameranú na optimalizáciu ich psychosociálneho vývinu, odstraňovanie porúch správania a vytvorenie predpokladov pre ich osobnostnú a sociálnu integráciu.
- (5) Základnou organizačnou jednotkou reedukačného centra je výchovná skupina s počtom najviac osem detí. Maximálny počet detí vo výchovnej skupine sa znižuje o dve za každé dieťa so zdravotným postihnutím. Do jednej výchovnej skupiny môžu byť zaradené najviac dve takéto deti. Vo výchovnej skupine zloženej z detí s mentálnym postihnutím je najviac šesť detí.
- (6) V odôvodnených prípadoch môže riaditeľ reedukačného centra so súhlasom zriaďovateľa zvýšiť na obmedzený čas počet detí v skupine o dve.
- (7) Reedukačné centrum organizuje záujmovú činnosť detí so zreteľom na ich individuálne potreby, záujmy alebo prípravu na povolanie. Reedukačné centrum môže organizovať tábory, výlety, lyžiarske výcviky alebo plavecké výcviky, výmenné pobyty s inými zariadeniami a pod.
- (8) Súčasťou výchovného systému špeciálnych výchovných zariadení sú skupinové formy; napríklad komunita, spoluriadenie, klubová činnosť, psychoterapeutické skupiny.
- (9) Riaditeľ reedukačného centra vypracúva celoročný pracovný plán zariadenia, ktorý obsahuje najmä podrobnosti o výchovnej, vzdelávacej, reedukačnej a organizačnej práci jednotlivých súčastí reedukačného domova, o akciách, zameraných na výchovnú, reedukačnú, športovú a relaxačnú činnosť v priebehu roka, o riadiacej a kontrolnej činnosti v reedukačnom centre.
- (10) Riaditeľ reedukačného centra vydáva vnútorný poriadok po jeho schválení zriaďovateľom, ktorý obsahuje najmä rozvrh práce pri plnení výchovných, vzdelávacích

a reedukačných úloh, základné organizačné, zdravotné, hygienické a bezpečnostné pokyny, členenie zariadenia, organizáciu výchovných skupín, práva a povinnosti detí, spôsoby ukladania výchovných opatrení a ustanovenia o návštevách a vychádzkach detí, telefonických kontaktoch a preberaní poštových zásielok.

§ 6

Reedukačné centrum pre deti so zvýšenou starostlivosťou

- (1) Reedukačné centrum pre deti so zvýšenou starostlivosťou poskytuje starostlivosť
  - a) deťom s narušeným psychosociálnym vývinom, ktoré vyžadujú z dôvodu chronického ochorenia zvýšený zdravotný dohľad, dlhodobé podávanie liekov alebo špeciálnu diétu a deťom so zdravotným postihnutím, ktorých zdravotné postihnutie túto starostlivosť vyžaduje. Reedukačný proces je rozšírený o liečebný režim.
  - b) deťom s narušeným psychosociálnym vývinom, u ktorých reedukačný proces v reedukačnom centre nebol úspešný.
  - c) s psychiatrickou diagnózou alebo deťom závislým na psychoaktívnych látkach po detoxikácii, ktorým sa z týchto dôvodov nemôže poskytovať starostlivosť v ostatných zariadeniach náhradnej výchovy
- (2) Prevýchovný proces detí podľa odseku 1 písmo a) sa realizuje v súlade s dodržiavaním liečebného režimu. Na výkone prevýchovného procesu sa podieľajú aj zdravotnícki zamestnanci.
- (3) Starostlivosť o deti podľa odseku 1 písmeno b) zabezpečujú súčasne vychovávateľ a asistent pedagóga. V reedukačnom centre so zvýšenou výchovnou starostlivosťou je sprísnený výchovný dohľad a riadený výchovný režim
- (4) Starostlivosť o deti podľa odseku 1 písmeno c) sa podriaďuje osobitným výchovno-vzdelávacím, psychologickým a zdravotným požiadavkám, ktoré sú adekvátne ich sociálnemu, mravnému a emocionálnemu narušeniu s prihliadnutím na zdravotnú diagnózu.

§ 7

Reedukačné centrum s ochranným režimom

- (1) Reedukačné centrum s ochranným režimom sa zriaďuje pre najviac štyri výchovné skupiny pre deti od 14 rokov.
- (2) Reedukačné centrum s ochranným režimom poskytuje starostlivosť
  - a) deťom s narušeným psychosociálnym vývinom spojeným s recidivujúcou trestnou činnosťou,
  - b) deťom s narušeným psychosociálnym vývinom spojeným s opakujúcimi sa činmi, ktoré majú znaky trestných činov,
  - c) deťom s narušeným psychosociálnym vývinom spojeným s vysokou a ťažko kontrolovateľnou agresivitou.

- (3) V jednej výchovnej skupine oddelenia s ochranným režimom je najviac šesť detí.
- (4) Výchovu detí v jednej výchovnej skupine zabezpečujú súčasne vychovávateľ a pomocný vychovávateľ.
- (5) Starostlivosť o deti v reedukačnom centre s ochranným režimom sa podriaďuje osobitným výchovno-vzdelávacím, psychologickým a ochranným požiadavkám.
- (6) Požiadavky ochrany zabezpečujú nepedagogickí pracovníci posilnením dozoru pri vykonávaní výchovno-vzdelávacích a psychologických činností.
- (7) Do reedukačného centra s ochranným režimom sa prijímajú deti s nariadenou ochrannou výchovou na základe rozhodnutia súdu.⁴⁾

§ 8

Reedukačné centrum s otvoreným režimom

- (1) Reedukačné centrum s otvoreným režimom poskytuje starostlivosť deťom, ktoré sa vzdelávajú v základnej škole, špeciálnej základnej škole, strednej škole, odbornom učilišti alebo praktickej škole mimo reedukačného centra.
- (2) Činnosť a prevádzka reedukačného centra s otvoreným režimom je organizovaná tak, aby sa čo najviac približovala prirodzenému rodinnému prostrediu.
- (3)

§ 9

Reedukačné centrum pre matky s deťmi

- (1) Reedukačné centrum pre matky s deťmi sa zriaďuje pre najviac štyri výchovné skupiny.
- (2) Reedukačné centrum pre matky s deťmi poskytuje spoločnú výchovnú, sociálnu a zdravotnú starostlivosť mladistvým matkám s ústavnou starostlivosťou a ich deťom.
- (3) Základnou výchovnou jednotkou reedukačného domova pre matky s deťmi je výchovná skupina so šiestimi matkami a ich deťmi.
- (4) Na oddelení je zabezpečená nepretržitá zdravotnícka starostlivosť zdravotnou sestrou.
- (5) Starostlivosť o deti matiek v čase ich účasti na vyučovaní alebo prípravy na povolanie zabezpečuje v rámci reedukačného domova zdravotná sestra. Jedna zdravotná sestra môže mať v starostlivosti maximálne šesť detí.

§ 11

---

⁴⁾ §102 č. 300/2005 Z. z. trestný zákon

- (1) Ak má reedukačné centrum zriadené oddelenia pre deti so zvýšenou starostlivosťou, s ochranným režimom alebo pre matky s deťmi, vzťahujú sa na ne príslušné ustanovenia tejto vyhlášky.
- (2) Dieťa sa umiestni v oddelení s otvoreným režimom na základe rozhodnutia riaditeľa reedukačného centra po odporučení pedagogickou radou, a to na základe vyhodnotenia individuálneho reedukačného programu, ktorý poukáže na úspešné plnenie reedukačného procesu. Do oddelenia s otvoreným režimom nemôže byť umiestnené dieťa s nariadenou ochrannou výchovou.
- (3) Ak pobyt dieťaťa v oddelení s otvoreným režimom nespĺňa svoj účel, najmä v prípade porušovania disciplíny a vnútorného poriadku dieťaťom, môže riaditeľ reedukačného centra rozhodnúť o jeho návrate do oddelenia s uzavretým režimom.
- (4) Starostlivosť o deti v otvorenom oddelení zabezpečujú dvaja vychovávatelia a jeden pomocný vychovávateľ.
- (5) Dieťa sa umiestni do oddelenia so zvýšenou zdravotnou starostlivosťou, so zvýšenou výchovnou starostlivosťou, s liečebno-výchovným režimom, s ochranným režimom alebo pre matky s deťmi na základe rozhodnutia riaditeľa reedukačného domova po odporučení pedagogickou radou, a to na základe diagnostiky alebo na základe vyhodnotenia individuálneho reedukačného programu
- (6) Dieťa je v reedukačnom domove so zvýšenou zdravotnou starostlivosťou, reedukačnom domove so zvýšenou výchovnou starostlivosťou, reedukačnom domove s liečebno-výchovným režimom, reedukačnom domove s ochranným režimom, v reedukačnom domove pre matky s deťmi umiestnené len na nevyhnutne potrebný čas. Ak pominú dôvody pre zvýšenú výchovnú starostlivosť, riaditeľ požiada o premiestnenie dieťaťa podľa § 13.

Tretia časť

Prvý diel

Prevádzka a činnosť špeciálnych výchovných zariadení

§ 12

Prevádzka

- (1) Prevádzka špeciálnych výchovných zariadení môže byť dočasne obmedzená alebo prerušená iba zo závažných dôvodov, ktoré by mohli ohroziť zdravie zverených detí, alebo hrozia škodami na majetku. O prerušení prevádzky rozhoduje riaditeľ príslušného špeciálneho výchovného zariadenia so súhlasom zriaďovateľa tak, aby bola zabezpečená starostlivosť o deti.
- (2) Pod celoročnou prevádzkou sa rozumie prevádzka špeciálnych výchovných zariadení, ktorá je prerušovaná v čase štátnych sviatkov a v čase školských prázdnin.
- (3) Pod nepretržitou prevádzkou sa rozumie prevádzka špeciálneho výchovného zariadenia bez prerušenia.

Druhý diel

§ 13

Prijímanie, premiestňovanie a prepúšťanie detí

- (1) Do špeciálneho výchovného zariadenia s výnimkou záchytného oddelenia, sa dieťa prijíma s dokumentáciou podľa osobitného predpisu.⁵⁾
- (2) Riaditeľ špeciálneho výchovného zariadenia môže odmietnuť prijatie dieťaťa s fyzickým ochorením alebo psychickým ochorením v akútnom štádiu, infekčným ochorením a v akútnej intoxikácii, dieťa vyžadujúce umiestnenie v zdravotníckom zariadení alebo v domove sociálnych služieb a dieťa, ktorému bolo nariadené karanténne liečenie.
- (3) Riaditeľ diagnostického centra, ktorý dieťa prijal na základe požiadania zákonného zástupcu, alebo riaditeľ reedukačného domova, ktorý prijal dieťa na základe požiadania zákonného zástupcu po vyjadrení diagnostického centra, uzavrie písomnú dohodu medzi špeciálnym výchovným zariadením a zákonným zástupcom, ktorá upravuje podmienky pobytu dieťaťa a úhrad za pobyt dieťaťa v zariadení.
- (4) Špeciálne výchovné zariadenie písomne oznámi prijatie dieťaťa s nariadenou ústavnou starostlivosťou súdu, ktorý nariadil ústavnú starostlivosť, úradu práce, sociálnych vecí a rodiny podľa miesta trvalého bydliska dieťaťa a zákonnému zástupcovi najneskôr do troch dní od jeho prijatia.
- (5) O premiestnení dieťaťa s nariadenou ústavnou starostlivosťou do iného špeciálneho výchovného zariadenia rozhoduje súd na základe návrhu úradu práce, sociálnych vecí a rodiny podľa miesta trvalého bydliska dieťaťa na podnet riaditeľa špeciálneho výchovného zariadenia.
- (6) O premiestnení dieťaťa, prijatého do špeciálneho výchovného zariadenia na základe žiadosti zákonného zástupcu, do iného zariadenia náhradnej výchovy alebo diagnostického centra, rozhodne riaditeľ zariadenia, v ktorom je dieťa umiestnené, na základe súhlasu zákonného zástupcu dieťaťa.
- (7) Dieťa s nariadenou ústavnou starostlivosťou sa zo špeciálneho výchovného zariadenia prepustí na základe rozhodnutia súdu o zrušení ústavnej starostlivosti alebo po uplynutí súdom určenej doby pobytu. Ak to vyžaduje záujem dieťaťa, napríklad umožnenie ukončenia prípravy na povolanie, špeciálne výchovné zariadenie požiada najneskôr tri mesiace pred dovŕšením plnoletosti dieťaťa príslušný súd o predĺženie ústavnej starostlivosti až najviac o jeden rok po dovŕšení plnoletosti dieťaťa.
- (8) Ak je z výsledkov vyhodnotenia individuálneho reedukačného programu zrejmé, že náhradná výchova splnila svoj účel pred uplynutím súdom určenej doby pobytu, riaditeľ špeciálneho výchovného zariadenia podá návrh úradu práce, sociálnych vecí a rodiny podľa miesta trvalého bydliska dieťaťa na jeho predloženie príslušnému súdu, ktorý

⁵⁾ § 30 ods. 2 zákona 305/2005 Z. z.

ústavnú starostlivosť nariadil, o vydanie rozhodnutia o jej zrušení pred uplynutím obdobia, ktoré súd uviedol v rozhodnutí o jeho uložení.

- (9) O ukončení pobytu v špeciálnom výchovnom zariadení dieťaťa prijatého na požiadanie zákonného zástupcu rozhoduje riaditeľ špeciálneho výchovného zariadenia na základe výsledkov vyhodnotenia individuálneho reedukačného programu alebo na požiadanie zákonného zástupcu.
- (10) Pri prepustení dieťaťa, ktoré nedovršilo 15. rok veku, dieťa zo špeciálneho výchovného zariadenia preberá jeho zákonný zástupca. Ak zákonný zástupca dieťa nepreberie, riaditeľ špeciálneho výchovného zariadenia túto skutočnosť do troch dní oznámi úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a tiež príslušnému súdu. Až do ďalšieho rozhodnutia súdu alebo až do prebratia dieťaťa zákonným zástupcom zostáva dieťa v doterajšom špeciálnom výchovnom zariadení.

§ 14

Dovolené prerušenie pobytu

- (1) Dieťaťu s nariadenou ústavnou starostlivosťou môže špeciálne výchovné zariadenie po dohode s príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny podľa miesta trvalého bydliska dieťaťa povoliť krátkodobý pobyt mimo špeciálneho výchovného zariadenia z dôvodu návštevy zákonného zástupcu alebo inej dospeléj osoby vhodnej vykonávať náhradnú rodinnú starostlivosť a ktorá prejavuje o dieťa záujem a tento pobyt je dieťaťu prospešný.
- (2) Dieťaťu, ktoré bolo do špeciálneho výchovného zariadenia prijaté na základe žiadosti zákonného zástupcu, povolí riaditeľ krátkodobý pobyt mimo špeciálneho výchovného zariadenia po dohode so zákonným zástupcom dieťaťa.
- (3) Krátkodobým pobytom sa pre účely tejto vyhlášky rozumie pobyt dieťaťa mimo špeciálneho výchovného zariadenia v čase sobôt, nedeľ a sviatkov alebo v čase školských prázdnin.
- (4) V záujme podpory kontaktu dieťaťa s pôvodným sociálnym prostredím môže špeciálne výchovné zariadenie po predchádzajúcom súhlase príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny podľa miesta trvalého bydliska dieťaťa umožniť dieťaťu podmienené umiestnenie mimo špeciálneho výchovného zariadenia v tomto prostredí (ďalej len „podmienené prepustenie“).
- (5) Podmienené prepustenie dieťaťa s uloženou ochrannou výchovou mimo zariadenia náhradnej výchovy možno realizovať len na základe rozhodnutia príslušného súdu.⁶⁾
- (6) Ďalší vývin dieťaťa s ohľadom na podmienené prepustenie špeciálne výchovné zariadenie vyhodnocuje v spolupráci s príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny podľa miesta trvalého bydliska dieťaťa, prípadne tiež s centrom prevencie.⁷⁾
- (7) Ak dieťa v čase pobytu mimo špeciálneho výchovného zariadenia výchovne zlyháva, alebo prichádza k ohrozeniu výchovy alebo osoby dieťaťa, riaditeľ špeciálneho výchovného zariadenia tento pobyt ukončí a zabezpečí v spolupráci s príslušným

⁶⁾ § 103 ods. 5 zákona č. 300/2005 Z. z. (Trestný zákon).

⁷⁾ § 103 ods. 6 zákona č. 300/2005 Z. z.

úradom práce, sociálnych vecí a rodiny návrat dieťaťa do špeciálneho výchovného zariadenia. V prípade, že bolo dieťaťu s uloženou ochrannou výchovou príslušným súdom umožnené podmienené prepustenie, požiada riaditeľ špeciálneho výchovného zariadenia tento súd o zrušenie podmieneného prepustenia.

§ 15

Nedovolené prerušenie pobytu

- (1) Každý odchod dieťaťa zo špeciálneho výchovného zariadenia bez súhlasu riaditeľa tohto zariadenia alebo ním poverenej osoby sa považuje za nedovolené prerušenie pobytu.
- (2) Nedovolené prerušenie pobytu dieťaťa s nariadenou ústavnou starostlivosťou v špeciálnom výchovnom zariadení oznámi riaditeľ tohto zariadenia okamžite, ako sa o nedovolenom prerušení pobytu dozvedel, najbližšiemu útvaru policajného zboru a zákonnému zástupcovi alebo osobe, ktorej bolo dieťa zverené do starostlivosti a do troch dní súdu, ktorý nariadil ústavnú starostlivosť dieťaťu a príslušnému úradu práce, sociálnych vecí a rodiny podľa trvalého bydliska dieťaťa.
- (3) Nedovolené prerušenie pobytu dieťaťa, ktoré bolo do špeciálneho výchovného zariadenia prijaté na základe žiadosti zákonného zástupcu oznámi riaditeľ tohto zariadenia okamžite, ako sa o prerušení dozvedel, najbližšiemu útvaru policajného zboru a zákonnému zástupcovi.
- (4) Ak sa dieťa s nariadenou ústavnou starostlivosťou do špeciálneho výchovného zariadenia nevráti dobrovoľne, zariadenie zabezpečí v spolupráci s príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny a príslušnými orgánmi polície Slovenskej republiky jeho návrat v súlade s rozhodnutím o nariadení ústavnej starostlivosti.

Opatrenia vo výchove a ochranné opatrenia

§ 16

Opatrenia vo výchove

- (1) V záujme ochrany dieťaťa a jeho výchovy je riaditeľ špeciálneho výchovného zariadenia oprávnený okrem opatrení vo výchove⁸⁾ udeliť dieťaťu
  - a) vecnú odmenu,
  - b) individuálnu vychádzku mimo zariadenie,
  - c) krátkodobé povolenie pobytu dieťaťa mimo zariadenie.
- (2) V záujme výchovy dieťaťa je riaditeľ špeciálneho výchovného zariadenia oprávnený prevziať do dočasnej úschovy predmety vyššej cenovej hodnoty alebo predmety, ktoré by mohli ohroziť zdravie a bezpečnosť dieťaťa. O prevzatí vystaví písomný doklad a predmety uschová v trezore.
- (3) Ak dieťa dostane listovú zásielku alebo balík, ktorý môže obsahovať nevhodné predmety, môže riaditeľ špeciálneho výchovného zariadenia nariadiť dieťaťu otvorenie

⁸⁾ § 30 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve v znení neskorších predpisov.

tejto zásielky v prítomnosti pedagogického zamestnanca, ktorý obsah zásielky prekontroluje.

- (4) Ostatné výchovné opatrenia sú súčasťou vnútorného poriadku zariadenia a jeho hodnotiaceho systému.

§ 17

Ochranné opatrenia

- (1) V prípade agresívneho alebo výtržnickeho správania alebo takého správania dieťaťa, ktorým ohrozuje seba alebo svoje okolie, môže odborný zamestnanec použiť ochranné opatrenie zamerané na ochranu ohrozených detí a na upokojenie takeéhoto dieťaťa. Ak sa upokojenie nedosiahne takýmito prostriedkami, vyžiada sa lekárska pomoc alebo pomoc polície.
- (2) Ochranné opatrenia možno použiť aj v prípadoch, ak je dieťa objektom alebo subjektom telesného týrania, pohlavného týrania, citového týrania alebo šikanovania.
- (3) Ochranným opatrením môže byť umiestnenie dieťaťa v ochrannej miestnosti. Toto opatrenie môže dieťaťu uložiť len riaditeľ špeciálneho výchovného zariadenia alebo ním poverená osoba na odporúčanie psychológa zariadenia.
- (4) Počas pobytu dieťaťa v ochrannej miestnosti zabezpečuje špeciálne výchovné zariadenie priebežnú kontrolu jeho zdravotného stavu prostredníctvom zdravotnej sestry.
- (5) V prípade nutnej obrany ⁹⁾ použitej zamestnancami špeciálnych výchovných zariadení na odvrátenie priamo hroziaceho alebo trvajúceho útoku dieťaťa voči okoliu alebo voči sebe sa vyhotoví písomný záznam v troch výtlačkoch. Jeden výtlačok sa založí do osobného spisu dieťaťa, druhý výtlačok sa založí do osobitného registra a tretí výtlačok sa do 24 hodín od použitia nutnej obrany odošle na vedomie príslušnej prokuratúry.
- (6) Ustanovenia odsekov 3, 4 a 5 sa nevzťahujú na liečebno-výchovné sanatóriá.

§ 18

Kontrola opatrení vo výchove a ochranných opatrení

- (1) V špeciálnych výchovných zariadeniach vykonáva dozor a kontrolu použitých opatrení vo výchove a ochranných opatrení miestne príslušný prokurátor v rozsahu určenom osobitným predpisom. ¹⁰⁾
- (2) Školská inšpekcia v špeciálnych výchovných zariadeniach, plní úlohy kontroly v rozsahu určenom osobitným predpisom. ¹¹⁾

⁹⁾ § 25 zákona č. 300/2005 Z. z.

¹⁰⁾ 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov.

¹¹⁾ § 13 zákona č. 596/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 137/2005 Z. z. o školskej inšpekcii.

Spoločné ustanovenia

§ 21

Mesačné vreckové, vecné dary a jednorazové peňažné príspevky na výbavu

- (1) Mesačné vreckové, vecné dary a jednorazový peňažný príspevok na výbavu sa deťom s nariadenou ústavnou starostlivosťou poskytuje podľa osobitných predpisov.¹²⁾
- (2) Osobné vybavenie poskytuje reedukačný domov, diagnostické centrum alebo liečebno-výchovné sanatórium internátne dieťaťu s nariadenou ústavnou starostlivosťou s prihliadnutím na jeho potreby, zdravotný stav a prípravu na povolanie; rozsah osobného vybavenia určí riaditeľ zariadenia na základe normatívu, určeného zriaďovateľom. Osobné vybavenie, ktoré je poskytnuté dieťaťu, sa eviduje na osobnej karte dieťaťa.
- (3) Údržbu osobného vybavenia dieťaťa zabezpečuje špeciálne výchovné zariadenie.
- (4) Jednorazový peňažný príspevok na výbavu špeciálne výchovné zariadenie neposkytne dieťaťu, ktorému sa po ukončení pobytu poskytuje starostlivosť v domove sociálnych služieb alebo v detskom domove.

§ 22

Úhrady nákladov za pobyt dieťaťa v špeciálnom výchovnom zariadení

- (1) Za poskytovanú starostlivosť v špeciálnych výchovných zariadeniach sa určuje úhrada podľa osobitného predpisu.¹³⁾
- (2) Pri nástupe do špeciálneho výchovného zariadenia v priebehu kalendárneho mesiaca platí zákonný zástupca alebo občan, ktorý má voči dieťaťu vyživovaciu povinnosť alebo dieťa, voči ktorému nemá nikto vyživovaciu povinnosť alebo dieťa, ak nespĺňa podmienky nezaopatrenosti (ďalej len „povinný“) za tento mesiac odo dňa nástupu dieťaťa do špeciálneho výchovného zariadenia pomernú časť úhrady podľa počtu dní strávených v špeciálnom výchovnom zariadení v danom mesiaci.
- (3) Príspevok na úhradu nákladov skladá povinný na účet špeciálneho výchovného zariadenia, v ktorom je dieťa umiestnené.
- (4) Za dni povoleného prerušenia pobytu dieťaťa v špeciálnom výchovnom zariadení a za dni poskytovania zdravotnej starostlivosti dieťaťu v zdravotníckom zariadení sa

¹²⁾ Zákon č. 305/2005 Z. z., Vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 390/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 9 ods. 6 zákona č. 279/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 627/2005 Z. z. o príspevkoch na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa.

¹³⁾ § 61 zákona č. 305/2005 Z. z., vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 390/2005 Z. z., § 14b zákona č. 279/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov.

povinnému vráti pomerná časť zo zaplatenej úhrady najneskôr v nasledujúcom kalendárnom mesiaci.

- (5) Za dni nepovoleného prerušenia pobytu dieťaťa v špeciálnom výchovnom zariadení sa zaplatená úhrada povinnému nevracia.

§ 23

Úhrada prepravných nákladov na zabezpečenie návratu dieťaťa do špeciálneho výchovného zariadenia

- (1) Ak špeciálne výchovné zariadenie zabezpečuje návrat dieťaťa, ktoré je staršie ako 15 rokov a má vlastný príjem, do špeciálneho výchovného zariadenia z nepovoleného prerušenia pobytu, dieťa hradí náklady spojené s prepravou vo výške stanovenej osobitným predpisom.¹⁴⁾
- (2) Výška úhrady sa určí ako súčet úhrady stravného vyslaných pracovníkov a násobok dĺžky prepravnej vzdialenosti a výšky úhrady za jeden km prepravenej vzdialenosti.

§ 24

Zamestnanci špeciálnych výchovných zariadení

- (1) Výchovnú a organizačnú prácu s deťmi v špeciálnych výchovných zariadeniach zabezpečuje riaditeľ, vedúci vychovávateľ, vychovávateľ, pomocný vychovávateľ, učiteľ, liečebný pedagóg, psychológ, sociálny pracovník, asistent pedagóga, majster odbornej výchovy, zdravotná sestra, pestúnka, hospodársky, administratívny a prevádzkový zamestnanec.
- (2) Počet zamestnancov v špeciálnom výchovnom zariadení určí riaditeľ na základe výkonov, ktoré sa v špeciálnom výchovnom zariadení poskytujú.
- (3) V špeciálnych výchovných zariadeniach môžu pracovať aj externí odborní zamestnanci.
- (4) Súčasťou tejto vyhlášky sú v prílohe uvedené orientačné odporúčané počty zamestnancov špeciálnych výchovných zariadení.

§ 26

Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. septembra 2008.

minister v. r.

¹⁴⁾ Zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov.

Príloha k vyhláške č. .... o špeciálnych výchovných zariadeniach

Odporúčaný počet zamestnancov v špeciálnych výchovných zariadeniach **

zamestnanec	typ špeciálneho výchovného zariadenia								
	liečebno- výchovné sanatórium	diagnostické centrum	Reedukačné centrum	reedukačné centrum otvorené oddelenie; odd. rodinného typu	reedukačné centrum pre deti so zvýšenou starostlivosťou	reedukačné centrum s otvoreným režimom	reedukačný domov s ochranným režimom	reedukačný domov pre matky s deťmi	
Riaditeľ	1	1	1	-	1	1	1	1	
Vedúci výchovy	1	1	1	-	1	1	1	1	
Vychovávateľa	6	6	6	6	6	6	6	6	
Pomocní vychovávateľa	2-6	2-6	2-6	6	12	2-6	12	2-6	
Sociálny pracovník	1	2	1	-	1	1	1	1	
Liečebný pedagóg	1	1	0,5	-	1	1	1	-	
Psychológ	3	3	1	-	1	1	1	1	
Zdravotná sestra	1	1	1	-	3	1	1	6	
Lekár	0,5	0,5	0,5	-	0,5	0,5	0,5	0,5	
Administratívny zam.*	0,5-1	0,5-1	0,5-1	-	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	
Hospodár*	1	1	1	-	1	1	1	1	
Účtovník*	0,5-1	0,5-1	0,5-1	-	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	
Práčka*	0,5-1	0,5-1	0,5-1	-	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	
Krajčírka*	0,5-1	0,5-1	0,5-1	-	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	
Upratovačka*	1-3	1-3	1-3	-	1-3	1-3	1-3	1-3	
Domovník – kurič*	1	1	1	-	1	1	1	1	
Údržbár*	0,5-1	0,5-1	0,5-1	-	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	
Šofér*	0,5-1	0,5-1	0,5-1	-	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	
Skladník*	0,5-1	0,5-1	0,5-1	-	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	

* Pracovné funkcie, ktoré nesúvisia s výchovnou, vzdelávacou, psychologickou alebo zdravotnou starostlivosťou o deti, sú zriaďované s ohľadom na charakter zariadenia, jeho vybavenie a organizáciu.

** Počet zamestnancov je stanovený pre tri výchovné skupiny. Pri inom počte skupín sa počet zamestnancov vypočíta príslušným násobkom počtu pre tri výchovné skupiny.